

Frivilligt netværk giver nye venskaber for døende patienter: 'Det er ikke bare noget pjat - det er livet'

45 frivillige i alderen 23 til 85 år hjælper patienter med at skabe sociale relationer i den sidste tid.

AF ANNE METTE THRANE, TRINE SØGAARD RØDKÆR OG LÆRKE KROMANN (GRAFIK)

Hun var måske lidt nervøs i starten, for hvordan skulle hun tage imod et menneske, hun aldrig havde set før - en helt fremmed?

Men hun tog mod til sig og åbnede døren den augustdag sidste år, hvor 69-årige Kaja Nørgaard skulle komme ind i hendes hjem for første gang.

Og det blev starten på et godt venskab.

56-årige Heidi Andresen er uhelbredeligt syg af kræft, og Kaja Nørgaard er hendes frivillige ven, som besøger hende en gang om ugen.

- Det er bare livgivende altså – helt fantastisk, siger Kaja Nørgaard.

Kaja Nørgaard er frivillig i den fynske forening Palliativt Frivilligt Netværk, som sammen med Odense Universitetshospital arbejder for at skabe sociale relationer for døende patienter i deres sidste tid.

- Og det er der brug for, fortæller Heidi Andresen.

- Jeg er jo erklæret kronisk syg og har måske en kortere levetid, og det kan være svært for rigtig mange at håndtere og tale om. Folk reagerer på mange måder, og jeg har nok oplevet, at der er forsvundet en del. Jeg savner jo nok bare det der med, at folk ville ringe, siger hun.

Som uhelbredeligt syg kan der være behov for ekstra tid og nærvær, og det er blandt andet det, de frivillige i Palliativt Frivilligt Netværk kan tilbyde, fortæller Inge Hansen, som er koordinator for netværket.

- Når man bliver ramt af uhelbredelig sygdom, så bliver man betragtet og behandlet som patient. Dagligdagen fyldes tit med sundhedsfaglig stillingtagen og gøremål, og det er her, den frivillige indsats skiller sig ud.

Et ugentligt møde

Tanken er, at det ugentlige møde skal give patienten noget at se frem til, men i tilfældet med Kaja og Heidi skaber det ugentlige møde glæde for både frivillig og patient.

- Vores kemi passer sammen, og det er det, der betyder så meget. Heidi lærer mig så meget om fuglene, om naturen, om dyrene – alt det der skønne, fortæller Kaja, der ikke var i tvivl om, at det var en god idé for hende at melde sig som frivillig.

- Jeg synes, det er meningsfyldt. Jeg har livserfaring og overskud, som jeg gerne vil bruge på noget, som giver mening, og det oplever jeg, at det her gør, fortæller Kaja.

Ved de ugentlige møder er der en livlig snak imellem Kaja og Heidi.

- Og så diskuterer vi og drøfter, som vi siger: Meningsudveksling. Det kan være Trump, Mette Frederiksens nytårstale, minkavl... Alt det med de mink har vi jo gået meget op i, siger Kaja.

- Vi har sympati for landbruget, supplerer Heidi, og de griner begge.

Heidi har tidligere arbejdet ved landbruget og rejst rundt med et cirkus, og Kaja er opvokset på landet og har også haft job indenfor landbrugserhvervet, men er nu pensioneret.

De har fælles interesser, og det er tydeligt, at de nyder hinandens selskab.

- Jeg har fået en ven, synes jeg. Jeg har fået en, der også sørger for at få mig lidt ud, og som giver mig det der lille rygpuf og det sociale samvær, fortæller Heidi.

- Særligt her i coronatiden er det jo barskt, og man er meget alene, så det giver jo det der menneskelige løft, siger Heidi Andresen, som bor i Odense.

Og det er måske ikke helt tilfældigt, at der spirer et venskab hos Kaja og Heidi, for Palliativt Frivilligt Netværk har gjort et forarbejde, for at snakken skulle kunne glide let.

- De har jo gjort meget ud af at spørge ind til, hvad ens interesser er, og hvad man havde lavet før, så man ligesom bliver matchet rigtig godt, fortæller Heidi Andersen.

Grundigt match

Det er Inge Hansen, som er koordinator ved Palliativt Frivilligt Netværk, der bliver kontaktet, når en frivillig ønsker at være en del af netværket.

- Jeg besøger familien i hjemmet og får en fornemmelse af, hvad er det, de ønsker den frivillige til, og hvad er det, de har behov for. Og så handler det meget om at få en fornemmelse af hjemmet, så vi kan byde ind med den rette frivillige.

I netværket er der blandt andet en merkonom, en bankassistent, en tandlæge, en rørsmed, en falkredder, en radiograf, og en tøjdesigner. Men det er ikke hvem som helst, som kan blive frivillig.

- Det er mennesker, der har en god portion livserfaring. De hviler i sig selv og kan bruge deres sunde fornuft. Lige nu har vi 45 frivillige: 30 kvinder og 15 mænd i alderen 23 til 85 år, der bor forskellige steder på Fyn, fortæller koordinator Inge Hansen.

Meningsfuldt samvær

For Heidi og Kaja er det ikke sygdommen, der fylder mest, når de mødes.

- Ikke andet end hvis jeg har et eller andet, jeg lige skal have læsset af. Men ellers er det de positive ting, vi snakker om, fortæller Heidi og fortsætter:

- Det er dejligt og befriende. Man får ligesom et frirum, så man ikke behøver gå at tænke på alt det tunge og triste.

Kaja nikker. Der er ingen tvivl om, at samværet er meningsfuldt for dem begge.

- Det er det, der er så værdifuldt. Det er ikke bare noget pjat. Det her, det er livet. Det er noget mellem mennesker. Det er samvær. Det, at man også holder af hinanden, siger Kaja.

På denne kolde februardag blev det til en fem kvarter lang gåtur i sneen med mange stop for at fotografere naturen, snakke og ikke mindst grine.

Dialogen flyder - også med dem, de møder på deres vej. For her et halvt års tid efter deres første møde er der ingen spor af nervøsitet. De er tydeligt trygge i hinandens selskab - og nysgerrige.

- Når vi går her, så har vi kikkerten med, og så fotograferer vi. Heidi er fantastisk til at fotografere. Det er også noget af det, jeg får lært lidt om, og så får man jo så mange skønne oplevelser sammen, siger Kaja.

Andre dage bliver de hjemme og ser fjernsyn eller snakker og får en kop te.

- Og så er der jo så engang i mellem, hvor jeg må melde afbud, hvis jeg ikke er for frisk, siger Heidi.

Men fremtidsplaner for de kommende ugentlige møder er der nok af.

- Og vi har mange andre planer, for vi skal også ud at fiske. Men det skal lige være lidt varmere først, siger Kaja.